

Netwerkevent
Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen
23 februari 2018, Herzele

Programma	08u45 – Onthaal 09u00 – Welkom door Jozef Dauwe, gedeputeerde Provincie Oost-Vlaanderen 09u15 – Project Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen 09u40 – Een cijfertocht door de regio door Bart Wallays, Directeur SOLVA 10u00 – Visietafels 12u00 – Terugkoppeling
Presentaties	Te downloaden via deze link: http://www.so-lva.be/heavenonearth2050

Visietafels

Het verslag geeft een weergave van de brainstorm aan de visietafel. Dit was een oefening in de opmaak van een visie voor de regio Zuid-Oost-Vlaanderen rond:

- Dynamische stadskernen
- Levendige dorpen
- Een ondernemende regio
- Veerkrachtige open ruimte

Opdracht:

Formuleer 1 concrete visie rond dit thema: waar willen we staan in 2050 met het oog op een klimaatgezonde regio. Denk vervolgens na over een aantal strategische doelstellingen per thema/visie: wat moeten we doen om daar te geraken? Waar moeten we op inzetten? Denk je al aan mogelijke randvoorwaarden, noteer ze ook. Opgelet: tracht op het niveau van visie en doelstellingen te blijven. We hebben ondertussen immers meer dan 2000 maatregelen en acties. Deze visie moet de kapstok zijn voor deze concrete maatregelen en acties en helpen om prioriteiten te bepalen.

Format:

THEMA:

REGIONALE VISIE: Waar willen we staan in 2050 met het oog op een klimaatgezonde regio?

STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN: *Wat moeten we doen om daar te geraken? Waar moeten we op inzetten?*

--	--	--	--

RANDVOORWAARDEN: *Welke instrumenten/stakeholders/... zijn noodzakelijk? Wat staat in de weg?*

Met de input uit dit netwerkevent gaan we aan de slag. De geformuleerde visie is een kapstok voor de maatregelen en acties in het klimaatplan. Het geeft ook voeding aan het beleid en de meerjarenplanning van de lokale besturen.

Samenvatting van de besproken thema's en geformuleerde visie

Weerhouden thema's per visietafels:

VISIETAFEL	THEMA
Dynamische stadskernen	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteitsvolle leefomgeving • Groene stroom • Klimaatbestendige stad • Link stad en platteland
Levendige dorpen	<ul style="list-style-type: none"> • Klimaatbestendige gemeente • Efficiënt ruimtegebruik • Efficiënt energieverbruik • Mobiliteit • Locatiebeleid
Een ondernemende regio	<ul style="list-style-type: none"> • Circulaire economie / ecodesign • Korte keten • Lokale energieproductie/energierecuperatie • Ruimtelijk verweven van functies
Veerkrachtige open ruimte	<ul style="list-style-type: none"> • Water • Link stad-platteland • Voedselproductie, duurzame landbouw • Energie

Formulering van de globale visie gebaseerd op de visies per thema aan de visietafels. Vanaf pagina 4 vindt u de geformuleerd strategische doelstellingen en randvoorwaarden per thema.

KERNVERSTERKING

In 2050 is er kenversterking gerealiseerd via samenwerking tussen gemeentes. (*Locatiebeleid*)

We hebben bedrijvige, aangename en zorgzame kernen waar we dicht bij elkaar wonen, werken, ontspannen, ... kortom: leven en zorgen. (*Kwaliteitsvolle leefomgeving*)

In deze levendige kernen is ontmoeting mogelijk tussen generaties, worden lokale producten en diensten aangeboden en duurzame mobiliteit voorzien. Er wordt ook ingezet op lokale talenten. (*Ruimtelijk verweven van functies*)

Deze kernen worden dooraderd met groene ruimte. We zijn waterneutraal en hebben we enkel blauwgroene lobbensteden. (*Klimaatbestendige stad*)

M.a.w. we hebben sterke stads- en plattelandskernen met hoogdynamische functies. (*Link stad-platteland*)

LANDSCHAP

In 2050 is de open ruimte meer zichtbaar en zijn de dorpen versterkt. (*Efficiënt ruimtegebruik*)

In 2050 is onze regio één klimaatrobuust landschap dat ons beschermt tegen droogte, hitte, langdurige neerslag en hevige onweders met overstromingen tot gevolg, waardoor onze levenskwaliteit verhoogt. (*water*)

MOBILITEIT

In 2050 zijn er minder verplaatsingen door nabijheid van functies (vb. wonen waar je werkt), is er een bereikbaar, geïntegreerd mobiliteitsnetwerk waarbij het vervoersmiddel ondergeschikt is aan de verplaatsing en het comfort hoger is dan vandaag, zonder impact op het klimaat. Er wordt minstens evenwaardig ingezet op fiets- en voetgangersinfrastructuur en openbaar vervoer. *(mobiliteit)*

ENERGIE

In 2050 is ons energiesysteem fossielvrij en zijn we energieneutraal. *(Energieproductie/energierecuperatie)* We verbruiken 100% hernieuwbare en duurzame energie die we zelf lokaal produceren. *(Groene stroom)* We hebben hiervoor alle energiebronnen aangesproken. *(Energie)*

ECONOMIE EN VOEDSELPRODUCTIE

In 2050 is er een intensief werkend ecosysteem tussen kennisinstellingen en bedrijven op vlak van eco-design. De circulaire economie is gerealiseerd. *(Circulaire economie)*

In 2050 eten we streek- en seizoensgebonden. We eten ook minder vlees. *(Link stad-platteland)* We kopen minimum de helft van onze voeding binnen de korte keten. *(Korte keten)* De lokale land- en tuinbouw staat dichterbij de consument. *(Voedselproductie)*

Detail Dynamische stadskernen

THEMA 1: KWALITEITSVOLLE LEEFOMGEVING

Visie: in 2050 hebben we bedrijvige, aangename en zorgzame kernen waar we dicht bij elkaar wonen, werken, ontspannen, ... kortom: leven en zorgen. Deze kernen worden dooraderd met groene open ruimte.

Strategische doelstellingen:

- Flexibele en vernieuwende regelgeving inzake mobiliteit, ruimtelijke ordening, energie, participatie, De huidige regelgeving strookt niet met de geformuleerde visie
- Ruimtelijke planning afstemmen op de verschillende aspecten die in het lobbensysteem vervat zitten: ecologie, mobiliteit, ... We moeten echt anders gaan denken op vlak van ruimtelijke ordening om het lobbensysteem te kunnen implementeren.
- Participatie van burgers stimuleren en ondersteunen: via het werken met werkgroepen en collectieven met gelijkgestemden is een bottom-up benadering verzekerd (bv. voor de gemeenschappelijke ruimte, pilootprojecten opstarten). Deze werkgroepen overtuigen degene die nog niet mee zijn met het verhaal.
- Inzetten op maximale ingebruikname van bestaand patrimonium

Randvoorwaarden:

- Er is politieke moed nodig
- Mentaliteitswijziging van de bevolking is nodig
- Er zijn goede binnenlandse voorbeelden nodig, er zijn nog maar hier en daar enkele voorzichtige stappen gezet die in de goede richting gaan. Een aantal verantwoordelijken uit de regio kunnen dan langsgaan bij die goede voorbeelden.
- Woon-werk is beter georganiseerd, het is mogelijk om met fiets en openbaar vervoer woon-werk te bereiken
- Installeren van mobiliteitspunten in elke (stads)lob

Aanvullende bespreking bij het thema 'Kwaliteitsvolle leefomgeving':

Een pertinente vraag blijkt of er gewacht moet worden op nieuwe regelgeving of op het initiëren van het participatieve proces.

Dhr. Rombaut raadt aan om de kaart van een dorp of stad eens te bekijken met de lobbenbril op.

Dan ontdek je pas de mogelijkheden om die lobbenstad te bekomen. Er staan natuurlijk nog drempels in de weg. Er moet verdicht worden rond zorgpolen en openbaarvervoerpolen.

Daarnaast blijkt de eigenheid van de regio zowel voor- als nadelen met zich mee te brengen:

- De indruk leeft dat men vooral in de centrumsteden meer innovatief bezig is en de regio niet rap genoeg mee op de kar springt. De dynamiek van Antwerpen (toch vergelijkbaar qua inwonersaantal met gans Zuid-Oost-Vlaanderen) is totaal anders.
- De regio kan een boost krijgen door plattelandsprojecten als Leader. Maar een milieuambtenaar van een enkele gemeente heeft de kennis, de tijd niet om zelf een dossier in te dienen.
- Er is letterlijk meer ruimte in onze regio om na te denken hoe het stijgende inwonersaantal te huisvesten.
- De vergrijzing in landelijk Vlaanderen is financieel onhoudbaar. Oudere mensen vereenzamen, in slecht bereikbare woningen. De dorpen tellen steeds meer appartementen die niet aangepast zijn aan ouderen. Trajecten van onderuit (zoals Abbeyfield), moeten samen met partners als OKRA ontwikkeld worden om de ouderen terug naar de dorpen te krijgen.
- Men pleit voor een andere financiële regelgeving, een andere verdeelsleutel voor de steden/gemeenten. Gemeenten moeten immers ook bepaalde functies opnemen.

THEMA 2: GROENE STROOM

Visie: In 2050 verbruiken we 100% hernieuwbare energie. In 2050 is Zuid-Oost-Vlaanderen energieneutraal: alle energie die we verbruiken, produceren we zelf duurzaam.

Strategische doelstellingen:

- Grote stappen zetten op vlak van energie-efficiëntie (bv. straatverlichting doven/dimmen of LED-verlichting installeren)
- Inzetten op demand-response: stroomverbruik spreiden
- Productnormering
- Meer inzetten op hernieuwbare energie:
 - ▶ Potentieel van waterkracht
 - ▶ Zonnepanelen, waarvan de technologie tegen 2050 nog veel beter zal zijn
 - ▶ Windenergie: de politici moeten de weg durven tonen en meer windmolens plaatsen. De lasten en lusten moeten verdeeld worden, bv. door het oprichten van coöperatieven.
- Inzetten op een slimme ruimtelijke ordening waarbij functies worden verweven, zowel bedrijfseconomisch als recreatief. Bv. de restwarmte van bedrijven valoriseren via een warmtenet.
- Ruimtelijke ordening herdenken in functie van het klimaat

Randvoorwaarden:

- Netten herdenken
- Raakvlakken met regelluwe zone
- Standvastige regelgeving bv. enkele jaren geleden werd ingezet op aardgas en werd elektriciteit afgeraden. Nu is elektrificatie vanuit ecologisch standpunt veel logischer (warmtepompen).
- Omschakeling naar hernieuwbare energie moet eenvoudiger en moet lonen
- Sensibilisering via heldere boodschappen is belangrijk: bv. groepsaankoop Provincie, energie-lening SOLVA.

Aanvullende bespreking bij het thema 'Groene stroom'

- Hernieuwbare energie wordt vaak negatief gepercipieerd (duurder bv.). Dit is echter niet altijd zo.
- Mogelijkheden voor deze regio:
 - ▶ Biomassa om te verwarmen
 - ▶ Afraden van stoken met hout
 - ▶ WKK's installeren met lokale grondstoffen en lokale coöperatieven

THEMA 3: KLIMAATBESTENDIGE STAD

Visie: in 2050 zijn we waterneutraal en hebben we enkel blauwgroene lobbensteden.

Strategische doelstellingen:

- Water terug in de stad brengen / water ruimte geven / beken open leggen
- Extra groen: publiek en privé
- Op 300 m van elke woning is er publiek groen (groene vingers, stadsbos, ...)
- Denser bouwen
- Grotere waterbuffering op microniveau
- Aangepaste regelgeving:
 - ▶ Enkel nog "groene" tuinafscheiding
 - ▶ Strenger beleid inzake boomkap
 - ▶ Plat dak moet groendak zijn
 - ▶ Verordening om zwarte daken niet toe te laten

Randvoorwaarden:

- Betonstop: compensatie bouwgrond door toestaan hogere bouwlagen
- Lintbebouwing terugdringen
- Heeft het zin om woningen te renoveren die nooit E60 halen (= norm tegen 2050). Beter om enkel te herbouwen indien goed gelegen in functie van verdichting

THEMA 4: LINK STAD-PLATTELAND

Visie: in 2050 eten we streek- en seizoensgebonden. We eten ook minder vlees.

Strategische doelstellingen:

- Andere landbouw (o.a. CSA, natuurinclusieve landbouw)

Randvoorwaarden:

- Transport moet duurder worden (om boontjes uit Kenia te leveren bv.)
- Herkomst producten moet beter geafficheerd worden

Detail Levendige dorpen

Weerhouden thema's:

THEMA 1: KLIMAATBESTENDIGE GEMEENTE

Visie: In 2050 is onze regio één klimaatrobuust landschap dat ons beschermt tegen droogte, hitte en overstromingen en onze levenskwaliteit verhoogt.

Strategische doelstellingen:

- Grondwatertafel herstellen / op peil houden (via ontharden / infiltreren)
- Groenblauwe dooradering van de kernen
- Herwaardering voor natuur- en ecosysteemdiensten
- Kwaliteitsvolle lokale landbouw
- Ruimte voor water (en waterlopen)

Randvoorwaarden:

- Hemelwaterplan
- Meerwaarde door beleving eraan te koppelen
- Economische functies (vb. waterlopen)
- Gevelgroen, groendaken, open ruimte (+ meerwaarde/beleving)
- Ism omwonenden (participatie)
- Evenwaardige partnerschappen (tussen sectoren en functies)
- Gebiedsgerichte acties / in overeenstemming met visie omliggende regio's
- Efficiënt ruil en compensatie-instrument ifv ruimtelijke ordening en landinrichting
- Lange termijnvisie ↔ legislatieve beperking (6 jaar)

THEMA 2: EFFICIENT RUIMTEGEBRUIK

Visie: In 2050 willen we de open ruimte meer zichtbaar maken en de dorpen versterken.

Strategische doelstellingen:

- Toets klimaatplan
- Goed netwerk tussen dorpen voor voetgangers, fietsers, openbaar vervoer
- Voorzieningen voor verplaatsingen deelauto's (elektrische)
- Vernieuwingsbeleid vs. sloopbeleid en uitdoovingsbeleid
- Mix tussen wonen, ontspanning, (klein)handel (10 min fiets)

Randvoorwaarden:

- Budgettair plaatje / ruimte maken
- Woonuitbreidingsgebieden omwisselen?
- Meer beslissingsmacht over grondgebied (zie deputatie AWV)

THEMA 3: EFFICIENT ENERGIEVERBRUIK

Visie: In 2050 zijn we energieneutraal

Strategische doelstellingen:

- Alle burgers blijvend bewust maken m.b.t. energieverbruik + bij verschillende doelgroepen gedragsverandering via individuele benadering
- Inzetten op duurzame/energetische renovaties
- Woningen compacter / bouwkleinere oppervlakte. Verschillende bouwlagen verticaal + levenslang wonen + opdelen van woningen. Rekening houdende met de woonkwaliteit
- Aanpassen reglementen ruimtelijke ordening cfr. systeem van belonen en bestraffen

- Gezamenlijke opwekking en opslag van hernieuwbare energie in wijken/straten (vb. warmtenet)

Randvoorwaarden:

- Differentiatie in aanpak van verschillende doelgroepen (vb. verhuurders, noodkopers, ouderen)
- Instrumenten:
 - Klimaattoets van ruimtelijke verordeningen / verkavelingen / gemeentelijke RUP's
 - Financiële stimuli voor renovatie en Hernieuwbare Energie
 - Energieleningen
 - Verschuiven van taksen op elektriciteit naar gas
 - Beloning voor zuinige woningen
 - Consistent beleid, vb. conformiteitsattest nodig om te kunnen verhuren.

THEMA 4: MOBILITEIT

Visie: In 2050 zijn er minder verplaatsingen door nabijheid van functies (vb. wonen waar je werkt), is er een bereikbaar, geïntegreerd mobiliteitsnetwerk waarbij het vervoersmiddel ondergeschikt is aan de verplaatsing en het comfort hoger is dan vandaag, zonder impact op het klimaat. Er wordt minstens evenwaardig ingezet op fiets- en voetgangersinfrastructuur en openbaar vervoer.

Strategische doelstellingen:

- Wonen waar je werkt
- Fietsinfrastructuur uitbouwen (wegenaanleg voor de fiets, mobipunten)
- Uitbouwen van het openbaar vervoer. Privébezit van de wagen in vraag stellen. Auto = openbaar vervoer
- Geen fossiele brandstof voor de productie van mobiliteit

Randvoorwaarden:

- Slim, dynamisch mobiliteitsnetwerk
- Bedrijfswagens afbouwen / vergroenen
- Comfort behouden/verhogen
- Betaalbaar
- Vehicle to grid (opslag/flexibiliteit)

THEMA 5: LOCATIEBELEID

Visie: In 2050 is er kernversterking gerealiseerd via samenwerking tussen gemeentes

Strategische doelstellingen:

- Economie, duurzaam werk
- Lokale handel
- Hernieuwbare energie (Wind, Zonnepanelen)
- Duurzaam wonen
- Nabijheid wonen en werken

Randvoorwaarden:

- Intercommunaal overleg
- RUP
- Inzetten op behoud open ruimtes
- Organische groei
- (Bestaande) mobiliteit als uitgangspunt
- Informeren en sensibiliseren (onderwijs)
- *Opmerking: moed om gewestplannen te herbekijken waardoor veel open ruimte zou vrij komen*

Detail Een ondernemende regio

THEMA 1: CIRCULAIRE ECONOMIE/ECODESIGN

Visie: In 2050 is er een intensief werkend ecosysteem tussen kennisinstellingen en bedrijven op vlak van ecodesign: de cradle to cradle is gerealiseerd.

Strategische doelstellingen:

- De regionale samenwerking intensifiëren tussen bedrijven en kennisinstellingen
- Sensibiliseren/communicatie: good practices, pilots
- Internationale verbinding
- Ecosysteem

Randvoorwaarden:

- policy: incentives overheid regelgeving (inclusief fiscaliteit)
- monitoring

Aanvullende bespreking bij het thema 'Circulaire economie'

Ontwerpen worden tegen 2050 zo gemaakt dat er zo min mogelijk grondstoffen worden gebruikt. Bovendien zijn deze grondstoffen makkelijk te recupereren, te deconstrueren en te hergebruiken. In dit ecosysteem werken verschillende regionale stakeholders intensief samen; kennisinstellingen, bedrijven, kmo's, ... Daarnaast moet echter ook een internationaal netwerk ontstaan. De inspiratie moet reiken over de eigen landsgrenzen heen. Om hiertoe te komen zijn sensibilisering en communicatie belangrijke tools. Hiermee kunnen ideeën worden verzameld, goeie voorbeelden en pilots opgespoord en bekend gemaakt.

De randvoorwaarden die vervuld moeten zijn om tot dit ecosysteem te kunnen komen zijn de policy en de politiek errond die mee moeten ontwikkelen. Dit kan o.a. door incentives van de overheid en, zeer belangrijk, een aangepaste regelgeving. Ook zullen er heel wat fiscale maatregelen moeten worden genomen om dit streefdoel te bereiken. Ten slotte is monitoring van heel het proces van cruciaal belang.

Dirk Holemans vult aan dat internationale netwerking inderdaad enorm belangrijk is, maar dat er ook enorm veel knowhow dichterbij huis aanwezig is, namelijk aan de universiteit Gent. Ook Vlaanderen Circulair heeft veel kennis en expertise in huis. Momenteel is er echter te weinig kennisoverdracht. Conclusie is dat inventarisatie van potentiële samenwerking kan worden toegevoegd aan de randvoorwaarden.

THEMA 2: KORTE KETEN

Regionale visie: **In 2050 kopen we minimum de helft van onze voeding binnen de korte keten.**

Strategische doelstellingen: /

Randvoorwaarden:

- aanpassing fiscaliteit: belasting op de gewogen kilometers.

Aanvullende bespreking bij het thema 'Korte keten':

Om de helft van onze voeding tegen 2050 lokaal te kunnen aankopen hebben we een sturend beleid nodig. Als we weten welke weg vlees aflegt om uiteindelijk op ons bord te belanden dan is die ecologische voetafdruk gigantisch. De overheid kan ingrijpen door het aantal kilometers te gaan belasten dat vlees aflegt eer het bij ons terecht komt. Zo wordt ingevoerd vlees duurder dan lokaal geproduceerd vlees en zal de consument bewust kiezen voor dit laatste.

De plenaire groep voegt hieraan toe dat het grote verschil tussen vroeger en nu is dat er vandaag veel meer horizontale netwerken aanwezig zijn. De burger onderneemt zelf actie, onder meer via coöperatieven. Het nodige draagvlak is aanwezig en dit is zeer belangrijk naar toekomstige evoluties korte keten toe. Ook het vergelijken met gelijkaardige, buitenlandse initiatieven kan nieuwe ideeën en kruisbestuivingen opleveren.

THEMA 3 : LOKALE ENERGIEPRODUCTIE / ENERGIERECUPERATIE

Regionale visie: **In 2050 is ons energiesysteem fossielvrij met maximale lokale productie.**

Strategische doelstellingen:

- Energiereductie
- Alle warmte wordt gerecupereerd
- Energieproductie (windturbines, zonnepanelen, biomassa)
- Ecosysteem tegen 2050

Randvoorwaarden:

- Beste beschikbare technieken gebruiken
- Energieconcept voor bedrijven – visie rond warmte -duurzame bedrijventerreinen met uitwisseling van warmte
- Slim ruimtegebruik: clustering van functies vb wonen-winkels
- Knelpunten: omvorming bestaande bedrijventerreinen
- Eigenaarschap van burgers
- Winst vloeit terug naar de burgers.

Aanvullende bespreking bij het thema ‘Lokale energieproductie / energierecuperatie’:

Deze groep wil in 2050 zo ver mogelijk staan met een fossielvrij energiesysteem dat maximaal inzet op lokale productie. Een 100% fossielvrij systeem is wellicht niet realistisch tegen 2050, maar we moeten wel al ver gevorderd zijn.

Voor de energiereductie bij bedrijven moet worden aangepakt. Grotere bedrijven springen al mee op de kar, maar vooral kantoren en kleine bedrijven die veel aan energie verliezen moeten we mee krijgen in het verhaal. Alle restwarmte moet kunnen worden gerecupereerd.

Er wordt maximaal ingezet op energieproductie via wind, zon en biomassa. In 2050 zou alles moeten worden geproduceerd en gefinancierd door burgers bvb. door middel van coöperatieven. Zo verzekeren we dat de winst in de regio blijft.

Randvoorwaarde hierbij is dat er een visie nodig is rond het recupereren van warmte en samenwerking hiervoor tussen bedrijven en omwonenden. Er rijzen ook nog veel vragen rond het betrekken van bedrijven: hoe bedrijven die veel energie produceren clusteren? Hoe de bestaande bedrijven mee krijgen in dit toekomstbeeld? Om de vooropgestelde doelstellingen te behalen moeten we ook continu blijven inzetten op beschikbare technieken.

De spreker bevestigt dat produceren van energie in Vlaanderen en Europa steeds meer een samenwerking is tussen lokale actoren en dat dit een steeds grotere dynamiek en draagvlak creëert. Via coöperatieven worden nu bvb al zonnepanelen aangekocht of alle huizen in één bepaalde straat gerenoveerd.

Tussen bedrijven zijn er inderdaad nieuwe vormen van communicatie en samenwerking nodig.

THEMA 4: RUIMTELIJK VERWEVEN VAN FUNCTIES

Regionale visie: In 2050 hebben we levendige kernen waar ontmoeting mogelijk is tussen generaties, waar lokale producten en diensten worden aangeboden, waar duurzame mobiliteit wordt voorzien en waar wordt ingezet op lokale talenten.

Strategische doelstellingen:

- Dagelijks verkeer heeft een maximale radius van 7 km
- Satelliet werkplekken, co-working spaces, co-productie spaces
- Openbaar vervoer tussen kernen wordt opgewaardeerd
- Wederzijds en levenslang inzetten van alle lokale talenten via Lets-systeem

Randvoorwaarden:

- Financieel: betaalbaar
- Aangename kern waar je wil wonen
- Regionaal beleid/visie
- Community
- Analyse van bestaande/aanwezige potentieel

Aanvullende bespreking bij het thema ‘Ruimtelijk verweven van functies’:

Nieuwe communities bouwen is even belangrijk. Of nieuwe spelers die energie gaan verhandelen. Deze visie van deze groep voorziet enkele belangrijke aanpassingen in onze kernen tegen 2050. Levendige kernen betekent voor hen dat het dagelijks verkeer zich beperkt binnen een radius van 7 km. Dit op voorwaarde dat het openbaar vervoer tussen verschillende kernen opgewaardeerd wordt.

Om het woon-werkverkeer concreet te beperken zijn er in 2050 in de kernen satelliet spaces, co-working spaces en open spaces voorzien.
Daarnaast wordt in de kernen ingezet op lokale talenten met oog voor elke generatie, gebaseerd op het huidige Lets-systeem.

Belangrijke te vervullen randvoorwaarde is natuurlijk de betaalbaarheid van dit systeem.
Daarnaast vraagt deze aanpak ook om een bijhorend regionaal beleid. Bestaande kernen moeten zo aangenaam mogelijk zijn om in te leven/wonen/werken. Een analyse van bestaand potentieel kan ons op weg zetten om kernen met welbepaalde kenmerken beter uit te bouwen. Via communities kunnen we ten slotte proberen inzetten op lokale capaciteiten.
De spreker vult aan dat hier twee belangrijke zaken worden vernoemd, namelijk verweven en verdichten. Voor een duurzame economie is ruimteverweving essentieel. Maar economie is ook voldoen in onze behoeften waardoor nabijheid opnieuw een belangrijk element wordt. Als mensen nabij wonen kan via verschillende systemen aan behoeften worden voldaan bvb. via Lets.

Detail Veerkrachtige open ruimte

Gekozen thema's

- Wateroverlast
- Energieproductie
- Voedselproductie
- Link tss stad en platteland

Rode draad: landschapsbeheer

THEMA 1: WATER

Regionale visie: **In 2050 zijn we bestand tegen langdurige neerslag, hevige onweders en droogte die zullen toenemen door klimaatverandering**

Strategische doelstellingen

- Herstel van zomer en winterbedding van waterlopen bv door aanleg van verlaagde dijken, hierbij ook aandacht hebben voor recreatie, landschap en landbouw
- Blauw groene linten ook in de stad doortrekken als verkoelend element in de stad en opportuniteit voor recreatie
- Volledig gescheiden rioleringsstelsel, inclusief individuele waterzuivering, in het bijzonder in brongebieden van de Vlaamse Ardennen
- Via bufferbekkens watervoorziening mogelijk maken bij droogte
- Rationeel watergebruik consument: enkel drinkwater inzetten voor toepassingen waar dit vereist is
- Ophouden van regenwater dat valt op de akkers voor aanpak erosie

Randvoorwaarden

- Bouwstop in winterbedding waterlopen
- Verdiepen bestaande bufferbekkens (verdiepte deel = beschikbaar water bij droogte)

THEMA 2: LINK STAD-PLATTELAND

Regionale visie: **In 2050 willen we sterke stads- en plattelandskernen met hoogdynamische functies**

Strategische doelstelling:

- Ruimtelijke ordening: inbreiding wonen, uitdoofbeleid lintbebouwing, betonstop vervroegen naar 2030
- Mobiliteit: mobipunten (mobiliteitspunten) uitbouwen; fietsverbindingen aangenamer maken
- Lokale economie: korte keten, buurtwinkels, stadslandbouw

- Recreatie: netwerk vanuit stad naar platteland, meer groen in de stad, vb. eetbare landschappen, gevelgroen
- Multifunctionaliteit

Randvoorwaarden:

- Politieke moed
- Schaalvergroting gemeenten

THEMA 3: VOEDSELPRODUCTIE, DUURZAME LANDBOUW

Regionale visie: **In 2050 willen een lokale land- en tuinbouw die dichter staat bij de consument**

Strategische doelstellingen:

- Lokale productie promoten
- Consument vertrouwd maken met de sector
- Economische rentabiliteit
- Sector aantrekkelijk maken voor jongeren
- Landschapsbeheer

Randvoorwaarden:

- Grondzekerheid
- Wetgeving
- Subsidies afschaffen/wijzigen

Aanvullende bespreking bij het thema ‘Voedselproductie en duurzame landbouw’:

Grondzekerheid is belangrijk, maar meer nog rechtszekerheid. Europa legt zaken op met repercussies voor de landbouw, maar belangrijk is dat alle wetgevende niveaus afstemmen op elkaar om tot een eenduidige rechtszekerheid te komen.

THEMA 4: ENERGIE

Regionale visie: **In 2050 energieneutraal en daarvoor alle energiebronnen aanspreken**

Strategische doelstellingen

- Wonen centraliseren, decentrale bouwstop
- Kleine landschapselementen ifv energieproductie
- Lokale energieproductie en opslag
- Belonend beleid
- Geïntegreerde aanpak, korte keten, valorisatie afval

Randvoorwaarden:

- Hervorming woonbonus

Aanvullende bespreking bij het thema ‘Energieproductie’:

Aanbeveling energieproductie: intensieve veehouderijen (die eerder te beschouwen zijn als industrie) huisvesten op industrieterreinen om zo de afvalstromen direct in te zetten als energiebron. Volgens Koen Fauconnier is dit geen goed idee. Er wordt nog steeds een deel van de mest verwerkt op het land, dit is prioritair. Het gebruik als brandstof wordt overschat. Pocketvergisters zijn dan wel in opmars, maar de rentabiliteit kan nog beter. Voorlopig kan het enkel voor melkveebedrijven, niet voor varkensmest.